

אימת הגערין

אליהו קומאי
סקירה טכנולוגית

ה ארגניה הקשורה בתהליכי גרעינים גדולה אף מונחים מזו הקשורות בתהליכי כימיים. עובדה זו מאפשרת להשתמש בריאקציות גרעיניות להפקת אנרגיה לצרכי שלום מדליק שמשלקו קטן בהרבה מהדלק המקבול ברשאה אל מוקם הימצאו של האובי – שעוצמתן גדולה לאין שעור מעצמת הפצצות הקונבנציונליות. אחד התהליכי המשחררים אנרגיה גרעינית הוא תהליך הביקוע. בתהליך זה מתבקע גרעין כבד לשני גרעינים קלים יותר. תהליך זה משמש כוים להפקת חשמל בכורי כח, וכן לייצור פצצות גרעיניות, דוגמת אלו שהוטלו ע"י ארה"ב בשלבי מלחמת העולם השנייה על הערים היפניות הירושימה ונגסקי.

כח הנפש של פצצת אורנים או פלוטוניום הוא בערך ככזה הנפש של 5,000 פצצות שכל אחת מהן מכילה טונה של טנ.ט. בנוסף לכך נוצרים בפיצוץ חומרים רדיואקטיביים המזהמים את סביבת הפיצוץ וגורמים נזקי קרינה לאנשים הבאים אליו במגע.

תהליך גרעיני אחר היכול לשמש כמקור אנרגיה הוא תהליך ההיתוך, אשר כרוך בミוזג של שני גרעינים קלים לגראון כבד יותר. כאשר נוצר הגרעין הליום 4 מגרעני מימן משתחררת אנרגיה, אשר יחסית למשקם של הגרעינים המשתתפים בתהליך, היא גדולה כמעט פי עשרה מזו המשחררת בתהליך הביקוע.

גרענית הפעולה על עיקרונו הביקוע משמשת כאן כנפץ. כח הנפש של פצצות המימן גדול מאות עד אלפי מונים מזה של הפצצות הגרעיניות הבנויות על תהליך הביקוע. לא קיימת עדין טכנולוגיה המאפשרת את ניצולו של תהליך ההיתוך לשם הפקת חשמל בתחום זה.

מדינה הרוצה לייצר נשק גרעיני צריכה לעבר שני שלבים. השלב הראשון הוא השגת חומר הנפש הגרעיני, והשלב השני הוא בניית פצצה שתהיה בעלת מידדים ומשקל שיאפשר לשאת אותה אל המטרה. קיימים למשהו שני גרעינים אשר ניתן להשיג באמצעות סבירים, ושניתן להשתמש בהם כבחומר נפש של פצצת ביקוע גרעינית, והם אורניים 235 ופלוטוניום 239.

הגרעינו אורניום 235 נמצא בטבע, במחצבים המכילים אורניים, בכמות של 0.7% מכלל האורניים שבמחצב. כדי להפריד את האורניום 235 מהאורניום 238, מקובלות היום שיטות פיזיקליות המבוססות על ההפרש שבין המסות של שני הגרעינים הללו.

היסוד פלוטוניום אינו מצוי בטבע. כדי להפיק את הגרעין פלוטוניום 239, מקרינים את הגרעין אורניום 238 בנויטרונים. הגרעין אורניום 239 המתפרק מבליעת נויטרון ע"י אורניום 238 מתפרק פעמיים התפרקות ביתה ומתקבל הגרעין פלוטוניום 239.

אחד הדברים המשותפים לשני כיוונים אלה היא העבודה שם כרכבים במתקנים גדולים ו/או מתחכמים מאד. להפקת אורניום 235 מושגים מתקנים ענקיים הבנויים על תהליכי הדיפוזיה או אולטרה-מרכזיות שהן מערכות מסובכות ומסדיות מאד. להפקת פלוטוניום 239, יש ליצור מדור לשטף עשיר של נויטרונים. דבר זה יכול לספק רק כור גרעיני מספק גדול. השגת חומר הנפש הגרעיני ע"י איננה סוף הדרך לפצצה גרעינית. המשא הクリטיבית הדורשת לשם פיצוץ של אורניום 235 או פלוטוניום 239 היא של ק"ג ספורים, ואילו פצצות הגרעין הן כבדות הרבה מונים יותר. מדינה שהשיגה כבר חומר נפש גרעיני המספק לייצור פצצה, צריכה גם לפתח את הטכנולוגיה שתאפשר ייצור פצצה אשר ניתן לשאת אותה באמצעות העומדים לרשותה. יש אומרים כי הוזו, אשר הצלחה לפוצץ מתקן גרעיני בראש מגדל, לא פתרה ע"י עיה זו.

אשר לפצצות הבנויות על תהליכי ההיתוך, כדי לציין כאן כי מודיע המעצמות הגדלות היי זוקקים לשנים ספורות על מנת להשתמש בפצצות בiekoo ובטכנולוגיה של אמצע המאה -20, על מנת לייצר פצצות מיון. מהאמור לעלי משתמע כי השגת נשק גרעיני כרכבה באמצעות טכנולוגיים גדולים ביותר. למרות זאת אפשר להניח שאם לא ישנות הנسبות, הרי תוכלנה מדיניות ערבית לארה' בקרבת המוני הסטודנטים שהן את האנשים המתאים והשתמש במסאיון הכספיים האדרירים, על מנת להציג נשק גרעיני בתקופה ההיסטורית הראית לעין.

לפנינו שניבור לבחינה של קוי פועל אלה אלטרנטיביים של המדיניות הישראלית בנושא הנשק הגרעיני בmoroz התיכון, ניחד כמה מלים להתקדמותה של אמרן נסיך של ד"ר קומאי, על ההיבט הפלטי של הנושא יופיע בಗלוון הקרוב של "עתון 77".

ישראל בכיוון הנשק הגרעיני. השאלה האם הגיעו יישראל לכל יכול ייצור של נשק גרעיני היא בחזקת סוד כמוס. לכן נסתפק כאן בהנחה כי העולם סבור שכנראה כך הוא הדבר. זהו ללא ספק קלף במשחק הפוקר של הפוליטאים, ולכן ניתן להשפיע באמצעותם על מלחמים מדיניים שונים. על כוח ההרס של פצצת גרעינית מסווג הפצצת הגרעינית על הירושימה (על אפשר ללמוד מהותוצאות של הטלת הפצצת הגרעינית על הירושימה (על ידי צבא אhab'ib בשלבי מלחמת העולם השנייה).

בירושימה היו באוטה עת כ-300,000 איש, מהם נהרגו במקום כ-80,000 ומספרם הגיעו לאחר מכן יותר מושרת הפצצת ■

שלמה אהרוןsson בזכות הרתעה גרעינית וgmtiyot מדינית

אחד הקשיים הגדולים בטיפול ההיסטורי והפרקטיבי בנושא זה של נשק גרעיני הוא מה שקרו עלי-ידי החוקרים הגישה האתנו-נטרית, לומר החשש מהן שקרה, בלשון פשטota מה שקרה, בגישה האתנו-נטרית לגוש דן. בכלל חשש זה מוחים הדבקים בגישה האתנו-נטרית שצרך לעשות הכל, ומן ראש, כדי למנוע סכנה כזו לא קומה של ישראל. שחררי יש לנו עניין עם ערבים, שעשוים לקבל על-ידי הכנסת נשק כזו לזרחה התקיכון, את האמצעי היחיד אשר יוכל להמית כליה על ישראל. כל זמן שלא נכנס אמצעי זה, ע"י בידינו דרכי הרתעה שונות: כוח של צה"ל, יכולת האילטור, התושייה, המוטיבציה הגבוהה שלנו להחזיק מעמד ואף לצאת וידינו ועל העליונה. הקושי הנורא שבהכנות נשק גרעיני, כך טענים, הוא בכך שביד העربים יימצא איז מכך הפורט אחרים מן הצורך ללחום בישראל בשדה הקרב, מן הצורך להראות תושייה וממן הצורך לאלאר – כל התכוונות בהן אנו בעליים עליהם. במקרה כל תהיה בידם מוכנת תפות שיכולה לשים קץ בתבואה לכל הקיום הישראלי. בטענה זאת מצויה כמובן הנחה מוקדמת שהצד היהודי נמנע מלהשמיד את ישראל, עד כה, הודות לכוח הרתעה הקונבנציונלי של צה"ל, ושכל-זמן שיחסו הכוחות יהיו קונבנציונליים, לא עליה בידיו לולם להשמידנו.

אני כופר כMOVIN בכל הנסיבות האלה. א) מכיוון שהן תרתו-היסטוריה; ב) מושום

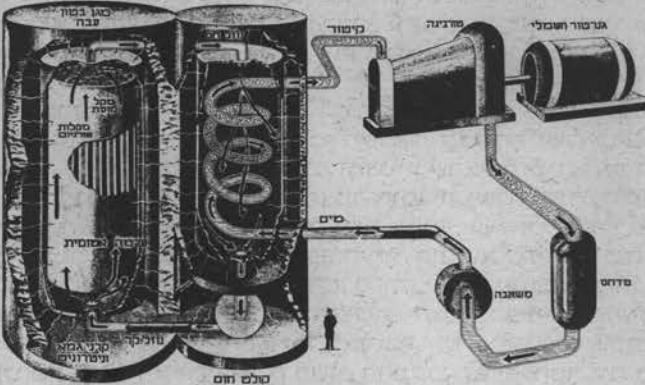
שאין להן אחיזה במצוות המקראית, ככלומר כאשר בדקנו את העינו, חן

מהchein הפרסומים בעולם היהודי, והן מבהירות התנוגות של העARBIM

בסקסוך, והתמונה הנראית היא כמעט עצה הפוכה. אנשה ציריר אותה שלב אחריו שלב.

בדיקות מדוקדkt של התנוגות הערבית בקונפליקט, מראיתו, מראיתו, שככל זמן שישיחס הכוחות בין יישראל לבין מדינות ערבי קונבנציונליים, הייתה קיימת בעולם הערבי לא רק תחששה עמוקה אלא גם כובה, להשמיד את ישראל. העלבון, המצב הפליטי ודימויינו בעיניהם נגוףクト, חסר שורשים ממש עצמו (וזודאי לא בזרחה התיכון) מעין חברה של אנשים נואשים, שנתקלקטו כאן במוטיבציה כמעט קריםילית, لكن יצירר שרטון בעל אופי התפשטות, שאינו מסוגל להחזיק מעמד ללא סיוע מבוחר. יצירר זה מצטיין בשתי תוכנות – אחת חולשה בסיסית, מושם שאין לו שורשים ממשו והשנייה – היהות והוא שליחים של אחרים, טמון בו פוטנציאל בלתי פossible של התפשטות, שמאים על עצם קיומה של האומה הערבית. אכן, חייבות האומה הערבית להתגיים, לחישול הסרטן הזה, וזאת – על בסיס

מבנה משוער של מתקן לניצול שימושי של האנרגיה האטומית

מAIR פועל הסיבה הגרעינית לשולם עכשו

בנה נניח כי הגענו למבוקש בו שורר מאון אימה גרעיני במזורה התיכון. והוא אומר: גם ישראל וגם אחדות מדינות ערב רצשו חיים גרעיני אסטרטגי. הבה נמשיך להנימא כי מצב האימה, אי השלים, בין העולם הערבי לשראל ממשיך לשדר.

לפי עניות הערבי, במצב זהו היה לעולם הערבי יתרון מוחלט על פני ישראל, וישראל תימצא נחיתה בשני תחומים: התחום המדיני והתחום הצבאי.

התחום הראשון הוא תחום העימות ברמה המדינית. אם עיקרי הפסיכולוגיה והתבונת של המין האנושי יתפכו בסיסו של הערבי-ישראלי, הצדדים הייריבים לא יטלו בחוצה הימש גרעיני, אלא ישמשו בו לאו, להרתו, להפחדה, לפתח מה שנקרה באנגליה "מאון אימה" —

Balance of Terror.

הבה נבדוק מי יפחד יותר. ישראל ככל שייהיה לה חימש גרעיני, לא תוכל לאיים בהחזמת העולם הערבי. היא תוכל לאיים בגוונת נזק משמעותי, לפחות, שתיים, שלוש מדינות ערביות, לכל היוטר; במקה הראשונה, אם אנחנו ניזום, או במקה השנייה, אם אנחנו נתקיים לאחר המכחה הראשונה, שתבואה מצד אויבינו. יכולת האיים הגרעיני שלנו על העולם הערבי תתבטא בגרימות נזק כבד מאוד, קשה מאוד, לחלק מארחות ערב, לא לכון. בעוד שעוצמה גרעינית מינימלית, ولو גם קטנה, שתשמש אצל העربים, יכולה לאיים על עצם קיום המפעל הציוני. שלושה ארבעה ראשי נס' גרעיניים על גוש זו, ועוד שניים על אזור חיפה, והמפעל הציוני שבקחחים לכל ח. הנשק הגרעיני יוניק לעולם הערבי, בפעם הראשונה בהיסטוריה של הסיסוק הערבי-ישראלי, את האמצעי הצבאי לאיים על עצם קיומה של ישראל, עד שלא הצלחו עד היום למשו באמצעותם קובנציונאים. מסקנה: כל מנהיג ישראלי, ولو גם הקנא-הלאומן ביותר, בתנותים של מאון אימה גרעינית במוחה, ימצא את עצמו במצב שהוא יותר לגורל ישראל מאשר הקונצנזוס של המנהיגים הערביים יחששו לנורול ארצאותיהם. כתוצאה מהחשש הקימי הזה, תחת המעטה של האימה הגרעינית, תימצא כל המנהיגות הפליטית הישראלית, נסיבות אשר בהן יהיה לה הרבה فرصות חופש פעולה וחופש תימרון פוליטי, מאשר היה לה היום. לעולם הערבי יהיה קל יותר להזוז על ישראל ולתמן אותה, בסיווע בינלאומי ובלעדיו. מה גם שאין שום סיכוי סביר שהעולם הערבי יהפוך למדינה מלוכדת אחת, וביעמות הפנימי שיראה תמייד בין העربים לבין ישראל, כמעט תמיד הקנאים יותר, הניצים יותר (ודגמתו לוב או אלג'יר של היום) יהיו הדומיננטים, הקובעים יותר, כאשר בתות-מודע, לא אכפת להם שישראל תסתובב במסגרת "ויתומות נפש עם פלישתים", תזרוק במקה שנייה או במקה ראשונה כמה ראי נס' גרעיניים על מצרים או על سوريا או על סעודיה.

אליה מתוכנו החשבים כי מאון אימה הגרעינית בין העולם הערבי וישראל, יהיה דומה למאון אימה גרעיני המתחולל בין ברית-הומות לארה"ב, או בין בריה"ם לסייע, טועים טעות חמורה. במציאות שבינו לבין העולם הערבי, כשור הספינה של ישראל לעומת כשור הספינה של העולם הערבי, הוא קטנטן, לכן כשור האיים הערבי הגרעיני יהיה גדול יותר. אימת הגרען שתיפול על מנהיגינו תהא הרבה יותר גדולה, ולאחר מכן יאבדו המון מוחפש הפעלה שלהם.

אימה פראנויית מעין זו הביאה להחלטה של ממשלת ישראל להפיצו את הכוח הגרעיני ליד بغداد. עד 1980 סברו המנהיגים שלנו, כי רק לישראל יש אופציה גרעינית ולערבים אין. משהילה להסתמן אופציה גרעינית אצל מישוח במדינות ערב, פקיסטאן ואחר"כ עיראק, הבחינה ההנוגה המדינית שלנו כי גם אם יהיה לנו נשק גרעיני, בעצם אין לנו תשובה לאיים גרעיני ערבי. שחרי أيام גרעיני ערבי יהיה יכול לאיים בקלות יחסית על עצם קיומו של ישראל, בעוד שאים גרעיני ישראלי נגיד יכול לאיים רק בגין מזק קדום לערבים. לכן קפצו בשיקחה להפיצו את הכוח העראי. פתואם התברר שככל הפרויקט של דימונה, ושל חלום האופציה הגרעינית הישראלית אינו נותן כל מענה לאופציה גרעינית ערבית. הפרויקט של דימונה הוא, כאמור, בדרכו נקי של מושגים. איננו יודע אם הוא חחש את האמצעיה של העARBים לרכוש נשק גרעיני. אם הוא ■

יחסים הכוחות שבין 100-120 מיליון ערבים, לבין 3 מיליון יהודים, ואלה שמאחוריהם. מובלטים כאנו ערכיהם כמו: אומץ, הקרבה, הסולידריות עם אחדיו, הנכונות שלו להקריב את עצמו; ערכיהם במישור התרבותי, ההיסטוריה והפסיכולוגיה. נגד רצון מלוד כזה לא יעמוד — לדעתם — היהודים.

מתוך ערנות לניטוח הזה, המקובל אגב על כל חוקר הפוא-ערביות, אני מבקש לשאול מה קורה כאשר מול ערכים כזו גויס רצון, התלהבות, סולידריות וכיוצא בה, עמדת פיצה אטומית? מבון שאין לשכבותם אז ערך, מושם שבעוד שיחסי הכוחות שבין מאה ועשרים לבן שלושה, מותירים אצל המה עשרים את החובה להתגיים מול שלושה האלה; משום שאחרות ישאל הכל: כיצד מותרים מהו ושורים לשולש, ביחס שהאחרונים נחשים לבתי לגולמיים, לחסרי שורשים ולחסרי איזה. משווה זאת נמצאת, לדעת, במצב קשה מאד, ברגע שמעמידים מולה טמפרטורות של 200 מיליון מעלות. ופטריות של הרשות הירשימית. יתר על כן, אני מרחיק לכת בניטה ואמור מן הבדיקה הפסיכולוגית העיקרית, המונחת לבב הסכסוך, חוכה זאת להיפטר מזיהו הירשימית. מוקודת מבט זאת, מורות שהיתה להו לגבי מחויבות פומבית.

מנקודת מבט זאת, כאשר מופיע בצד הישראלי נשק הגרעיני או שהוא נחטיבים בצד הישראלי, הוא פוטר במידת ניכרת, מבחן פסיכולוגיתopolיטית גם יחד, את הצד הערבי מן המחויבות המורכבת הזאת אשר קשה לשולט בה ושפלו אדם כריזמטי ונבון מאוד מושג של נאצ'ר בזמנו, איבד את השליטה עלייה ב-67. וכך ברצו נחזר לגישת האנטנצנטרית, אבל בהיפוכה, ככלומר, כשם שמאיר פעיל חושב על גוש זו, הוא צריך לחיות מספיק טולרטני כדי להניח שמניגים מצרי אחראי יחשוב על גוש זו שלו. ככלומר הטענה הזאת שפצחה אטומית תיתן בידי העarbim את האמצעי הסופי להשמדת ישראל, אינה מביאה בחשבון שמנגד ראות ערבית, פיצה אטומית נתנת בידי ישראל אמר אמצעי לגרימת נזק בלתי נסבל, הקרוב בIMPLEMENTיו לשמדת עם, למדינה כמו מצרים. ומוקובל בין החוקרים העוסקים בכך, שמלחמת יום הכיפורים, למשל, הייתה מלחמה מוגבלת, על השולמים של השטחים שבידי ישראל, בגל הדימוי הערבי שבידי ישראלי יש אופציה גרעינית צבאית.

ואצלנו נוצר בינוים פרדוקס מעיל גבי פרדוקס, שמאיר פעיל בעצמו הפך משחק לו, בשל טענותו בדבר היצור בביטחו קובנציונלי. שכן אם צריים אנו ביטחו מסווג זה, ודאי אסור לנו אז להזיר שטחים. ואם הוא מציע להזיר שטחים, עמדתו סותרת את עצמה. שכן מה שקרה היה שמיואר בILI עומק אסטרטגי, ומול פיצה אטומית ערבית, והיות ואנחנו מוגבלים, על השולמים של השטחים שבידי ישראל, בגל הדימוי הערבי האם המהיגות העerbית, הפגמנית יחסית,לקחה ברכיניות את האופציה הגרעינית של ישראל! — התשובה היא: כן. יש בידינו כל האינדיקטורים, הפומביים והאופרטיביים לכך והדברים בהם לידי ביטוי פומבי בזיכוח שהוא לנאצ'ר עם קדאפי, כפי שמצוות אותו מוחמד חסן היל, בספר "הדריך לרמאדן". שם נאמר שקדאפי בעלותו של לטון (ב-69) בא לך ר אמר:achi גמל, הנה כל המשאים המוגבלים של לוב לרשותך, לצורך השמדתה של ישראל, וזה רוויון המוגבל על כלונו. אמר לו נאצ'ר: (על ידי היל) — להשמיד את ישראל לא בא בחשבון, מפני שהדבר יביא לשואה גרעינית. השיב קדאפי: מה כוונתך שואה גרעינית? המעומות יחלפו ביןיהם מהלומות גרעיניות? אמר נאצ'ר: לא. וקדאפי השתק ואח"כ שאל האם יש גם? אמר לו נאצ'ר: לא. ניסיתי ולא הצליחתי. ואז שלח קדאפי את ראש משלתו עבד-אל-סאלם גאלוד לפקין לknut את הפיצה.

באשר לויראנט העראי, נשק גרעיני עשוי לקדם את מעמדה של עיראק גם כלפי סוריה, גם כלפי המובלטים, גם כלפי מדינות המפרץ, אבל גם אצל הערים אים אינן תפיסה של שימוש נשק גרעיני, כפי שפועל וחבריו מנהיגים שהצד הערבי יعط או ירום או יוציא לשות זאת. אף העarbim הקרובים לוון העראי, מדברים על הפיגוע היחסית שלהם, ועל היוון של העולם הערבי אוסף של נאות מדבר, בתוכם השמה, ועל המספר המוגבל של מטרות בעולם הערבי, על הפיגועות של מוקרות הערבי, שכן אם מדובר בפצצות מים, איזו גם שdotot נפט לא קיימים. גלהם של פיצצת מים שנזרקת לים, מכשה יבשתות שלמות. פה כל המשק שהברם בעלי העראי השמד שאמם יכול להסחף אורה את כל המזרחה התקון ולא ישראל עברי אחד לספר את הספר. אולי אף לא פלשתי אחד. וברגע שבא פועל ואומר: אנחנו לעולם הרוי לא נשמש בזה, קודם כל חוא גורם נזק לנו, על-ידי-כך שהוא ממשית את הקרן מתחת לאמינו של האים הקים בינוים מחייבינו בעולם הערבי.

אם מזכיר בכלינשך בעלי עצמה כזאת, אחת השאלות הנשאלות, היא אם ישראל על עברה מן המיד האטומי לימי. לי נראה עביה זו קריטית האם ישראל על מודיעת הפירוז. השאלה השניה הנשאלת: האם יש ביכולת הטכנית של ישראל לפתח כשור הירושוד לזכר מכח שנייה, אם אמנים הצד הערבי יעשה שימוש נשק גרעיני. עניין בפיתוח כשור כזה חשוב הרבה יותר מארה"ב, בעקבות החלטה את לאומיות רבות, קצת מכל את ובעת ובעונה אחת. ככלומר אם יש הווצה עצמה לשחק קובנציונלי והשקעה באופציה הגרעינית, אבל לא מספק, והשקעה בהתחולויות, והשקעה בכלכלה של ארידור, והשקעה ברוחה ועוד, התוצאה תהיה שאף אחת מהמטרות לא תושג ויש לחוש שהוא הדבר המתרחש עתה בימינו ■

תגבורות ומכתבים

ילטוב-ירושלים

כשהיית בחוץ לאךן. שמעתי הרבה דברי קטרוג על ישראל, ולא היה נעים לשמע את השבח או כלבי, כאשרוב לארץ לא אדרב עוד בסגנון זה. קיבל את הרע כקבב מכיוון שהשתאי אני מוצאת שלא קל לעמוד בהה, בוקר בימינו אלה, הימים הארוכים מעתה ועד אפריל, מועד פינוי סיני. במערכה על חבל מית יש, כידוע, שני גורמים. אלה המבוקשים פיצויים ומוכנים לעזוב, לו גם נתקשו מקום. ואלה שאינם מבקשים מאותה ואניהם מעדוב, לו גם הם חדשם במקום ואינם קשורים אליו כלל. נניח לראונין, שהרבה דובר בהם. נזכר על האחוריים, שבאו לכדי ליזיג עירון, שכן לעקו את היו משלנו, עקרו, משך חינוי בארץ, הרבה אנשים ואף יושבים? כן, אבל אלה לא היו משלנו והדבר געשה מתוך שיקולים מדיניים, אסטרטגיים ו্ דמוגראפים. כאן מדובר בעקירה ישובים היהודיים. ואו כל השיקולים האלה אינם תופסים. תלמידי שיבות תורותינו ימי עבורה. הנה נסיעות ט'ו בשפט, הנה תהזהה מוגלים יוממה ופעילות. רוחם של מהמתה כל אותן מעשים קטנים אלה בדעת הקהל. מתחילה בני-אדם לחשוב, אם יש אנשים שככלך אכפת להם. מוכנים לוותר על חי נוחות, להרים מזומנים ומוכחים וככפם — האם לא ציריך לוותר להם? להשלים עימם? סכנה גדולה היא לעם כאשר היוזמה וההתקבשות הופכים להיות נחלה קנאים. לאומנים או דתים. וזה ככלך "נחמד", וכלכך מטענה. כי הרי כל אותן מעשים לשם טרה גודלה — להפר החלטה דמוקרטית. לטופר את ההסכם עם מצרים, לדודע את תקווה השלום. וכי שוכן לוותר כאן ציריך לפחות לדעת שהוא מוחלט על הרבה — הוא נתן חמיצה לתפיסה לאומית שאין עמה תקווה, ולתפיסה דתית שאין עמה הומאניות כל-אנושית.

רости אשמה

קרואתי ב"דבר" שיחה בין נחום ברנע ויוסי שיריד, כשהעברו ליד פרקל קנדא שבקרבתו לטrown. אמר י. שיריד שזה מוקם שיפה לבקר בו עם המשפחה. אמר נ. ברנע שהוא מוקם שהו בו שלושה כפרים ערביים אשר עקרו. אמר י. שיריד שמורתם גם לו, לנחותם ברנע, לטיל בארץ ולהינות מבלי לחשב בכל עת על מעשים שנעו. היה זה מפתיע, ואף מעודד, לשמעו דברים אלה דווקא מפיו של יוסי שיריד, לו גם אין בהם תשובה לשאלות. והנה הודיעו בכלי התקשורות. לא מכבר, כי עשרה צערירים מיפו, ואולי יותר, התאבדו בתקופה האחרונה מתרחק הגשה של יושב וחסור פרטורן איש. ק莎 ומכאה היתה ההודעה הזאת. האם היא מטילה אשם علينا? ודאי לא ברוח שבה אנו מאשימים את הגרמנים, כי לא פעלה אצלו שום אידיאולוגיה שמרתה לנו וליאש את העربים ביפו. אבל בפרקטייה של חינוי, זו אשר מתבטה בתקציבים ובעדיפות והיתר בנייה כל השאר, אכן נטאפר הדבר. אין זה נאמר לשם הכללה דמאוגוטה: יש לא מעט קהילות ערבית שאנו סיינו לקידומן ולוחותן. בכל זאת בפיו קרה הדבר, בזמני, בעמ' ובעיר'. אכן, מוסך הוא עניין הרגשת האשמה. האם קיימת אשמה ■ קולקטיבית? האם היא חלה علينا, איפה, ומה? ■

רות לבנית

אלון אלטרס

חול על ריצפת הבית

אני מספּן את הרעד
העובר בחלונות.
רוח עובר בפְּקָר,
מותיר חול על רצפת הבית.
בַּהֲבִיטי החוצה
אני יכול לדעתי
אם כְּסֹו הַדְּרוֹנוֹת
את הַדְּרָךְ הַהֲולָכְתְּ דָרוֹמָה.

(מתוך "أكلים בבית" שיופיע בהעចת "עכשו").

היחס — אז חבל מאד. אם בלאו הכי הוי העربים חותרים נשק גרעיני, מי צריך את הכוח הזה שאינו מרתיע אף אחד. במקומו, הינו יכולים לבנות כור כוח, בתקציב דומה. זה היה הרבה יותר כדי מאשר הכוח של דימונה שהואDOI ודי לא רנטבילי. מה גם שמקל כור כוח, אפשר גם לייצר חומר נפש גרעיני.

הבה ננתח עתה את התחומים השני, הצבא. עד היום במאזן הצבאי הקובננציאני, בין העולם הערבי ויישראלי, הצלחה ישראלי לפתח כשר ללחימה צבא קובננציאני, מעולה ומעציר שזכה לוודא את קיומה של ישראל, במשך שני דורות נגד עצמה חומרית הרבה יותר גודלה הטמונה בעולם הערבי. אפילו נוצר ייחודי צבאי, היהודי, ישראלי מקורו שבתקופות מושכותם גם מע מלוכה. עיקר ההיחוך התבטא בתיפוח כוחות שרין, אויר, מוסקים, צנחים, חיל רגלים, בקומבינציות קובננציאניות התקפיות מצטיינות של פשיות קטנות וגדלות, דוגמת הפשיטה המשורירית על מעבר למפרץ סואץ והפשיטה לאנטבה, ושל מתקפות בסגנון מבעדי מלחמת שתי הימים והחלק השני, התקפי, של מלחמת ים הקרים. שיטה צבאית זו, שהוכיחה את עצמה עד היום, התערער לחולוין כאשר ייה מאזן אימה גרעיני במוח'ית, כי חלק גדול מהפעולות האלה יקרה סכנה של גנבה גרעינית ערבית.

מאזן האימה הגרעינית ישול, איפוא, מאננו את היכולת להשתמש בשיטות המוצלחות ביוטר שהשתמשו בהן לשם קידום בטחון ישראל, עד. מאזן האימה הגרעינית. נאל למתן את הפעולות, להקטין אותן, להסתפק בפשיטות הרבה יותר קטנות, ועל ידי כך לחסוך את עצמנו לפועלות טירור, גരילה, הוללות ומתחמושת מצד הצד הערבי בידועו כי יכולת התגמול והמנעה הצבאית שנותרה לנו תחת אימת הגרעין היא קטנה מאד. כך נאבד חלק ניכר מכוח הרתעה הצבאית שהיא לנו קודם.

ברגע שישרו מאזן אימה גרעיני במזרח התיכון, תיכנס מדינת ישראל למבוי סתום חמור מאד, גם במישור הפליטי וגם במשמעות הצבאי. لكن האינטנסיס הבסיסי ארוך הטוח של מדינת ישראל, הוא שלא יכול ולא יהיה ולא ישורר מאזן אימה גרעיני במזרח התיכון. האינטנסיס העומק ביותר של ישראל היה שלא היה נשק גרעיני במזרח התיכון, המדיניות הגרעינית של ישראל צריכה לדגל, איפוא, מבאבק בלתי נלאה לפירוזו מוחלט של המזרחה התיכון מנשך גרעיני.ישראל צריכה לדריש שהפירוז יחול על כל המדינות הנגועות בדבר, כל המדינות הערביות, ומדינת ישראל. ניתן להסביר את אקסטיאן, טורקייה ואיראן ויש לקבוע שהפיקוח על הפירוז ימצא בידי שתאי או שלוש מעכימות העל — יחד עם מדענים ונציגים של המדינות הנגועות בדבר. ישראל תהא מוכנה להעמיד את כוריה וmittkanya הגרעיניות לפיקוח מלא. היא מוכנה גם שנציגים ערביים ישתתפו בפיקוח, והוא גם רוצה שנציגים שלו ישותפו בפיקוח מדינות ערב והאיסלאם. הכהה היחידה של ישראל לאחר הפצצת הכוח בעיראק הייתה אם היתה מציעה מיד לאחר מכון פירוז המזה'ית מושך גרעיני ע"פ הדגם הנ"ל. אם אין למדינת היהודים כוח רוחני להציג פירוז המזה'ית משק גרעיני, מוטב שהמעכימות ימצאו דרך לכפות את הפירוז על המזרחה התיכון. זאת, בטענה שהמאנק בין היריבים במזה'ית הוא מאד אידיאולוגי, מאד רדיקלי הטוען בהמון סממנים גPsiים דתיים, רומנטיים שקשה להשtotל עליהם, ומשום שהמזה'ית הוא אزو הנמצא במהלך קריה בין ברית-המעומות וארצות-הברית. במסגרת של הדטאנט, מן הרואי שעמצעות-העל תכפינה פירוז גרעיני על המזה'ית.

פירוז גרעיני שנאנחו יזומים אותו עדיף על פנוי פירוז כפוי. אולם מבחינה האינטנסיס האובייקטיבי של ישראל, כל פירוז, אפילו כפוי, יותר טוב מאשר מאזן אימה גרעיני.

אני לא מאמין שקיים אפשרות של פיה יפקיד העולם בידי ישראל את ההפיקוד של השטור הגרעיני של המזרחה התיכון. אם ננסה לנ��וט עוד פעמיים בשיטת הכוח של בגדד בביא את המעכימות שיכבו עליו פיקוח, פירוז ושקט; זאת במקומות להסתכו בפעולות תגמול ערביות כלפי הכוח בדימונה או כור המחק בנהר שורק או במקומות אחרים. או שמא ייכפה הפירוז לאחר תגמול ערבי?

אם לא תבואה יזומה ולא תבואה כפיה, יש סכנה שייגע למזה'ית תוך עשר-חמש-עשרה שנים, מאזן האימה הגרעינית. אם זהו תחומי הזמן, היתי רוצה להציג למסב של מאזן אימה גרעיני, כאשר הסכסוך הערבי-ישראלי מאחרינו. שחררי אם הסכסוך יימשך, נגורם מאזן האימה הגרעינית להרעה שמשמעות בקשר העמידה והמיוחה של ישראל. לכן צריכה ישראל ליזום פרויקטים פוליטיים נועזים של עשיית שלום, כדי לנשות להציג למסב שישראל תחולת למדינה מקובלת במזרח התיכון, שהצלחה להשתלב ביחסים של כנראה מושגים טובות לנו מאזן האימה הגרעינית. הדרך היחידה והמהירה ביותר שאנו מכיר, ליזמה ישראלית בכיוון הזה, שלים. ישנה, איפוא, גם סיבה גרעינית ל"שלום עכשו".

ואחרון-אחרון: הבעל המוסרית. אני ממנה עם אלה שהיו שמחים אם לא היה בכלל נשק גרעיני בעולם. אני תומך בכל הסכם שהמעכימות מסכימות בינהו, לצמצם את תפוצתו של הנשך הגרעיני. אני بعد פירוזים גרעיניים וצמצום תפוצת נשק גרעיני בغال סיבות מסוימות. אני עוקב בחרדה נוראה אחר מעלהיה של צרפת בהפצצת החימוש הגרעיני. אני רואה בכך הפקרות נוראה. אני וואה בזאת חומרה רבה. אני מוצא את עצמי עכשו בנושא של הנשך הגרעיני במזרח התיכון, שהשיקול הכספי של התועלת המדינית והצדאית של מדינת ישראל, נמצא בשיבת מיטאס גביה מאד, כמעט בזוהה, עם ההשקבות המוסריות של בנושא נשק גרעיני, זה נותן לי כוח רוחני רב להמשיך להיות ציוני. ■